

6. BÖLÜM

ÖZEL EĞİTİM TARİHİ

Fuat İNCE¹
Merve GÜBLÜ²

1. GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü (World Health Organization-WHO) sağlığı; *“bedensel, ruhsal ve sosyal yönlerden tam bir iyilik”* durumu olarak tanımlamıştır. Sağlıklı olmak ve daha uzun süre yaşamak her bireyin hakkıdır. Bu bakımdan sağlık günlük hayatın kaynağı kabul edilmiştir (WHO, 2006). Sağlık hakkı “Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nda” da yerini bulmuş ve 56. madde devlete herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlama görevini vermiştir (T.C. Anayasası, 1982).

Sağlığın daha detaylı tanımlamalarına bakacak olursak; *“vücuttaki her hücrenin azami seviyede işlev görmesi ve hücreler arasındaki uyumun tam olması”* biyolojik sağlıktır. Sosyolojik olarak sağlığın tanımlaması; *“kişinin kendisinin yerine getirebileceği rol ve sorumlulukları yapması, çevresi ile olumlu olarak nitelenen ilişkiler tesis edebilmesi”* olarak açıklanmıştır. Sağlığın

¹ Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Ana Bilim Dalı , incefuat@gmail.com

² Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, mervegublu@gmail.com

lıklara sahip olması yaptıkları işin cazibesini artıracak ve eğitim kalitesini doğrudan etkileyecektir.

Kaynakça

- Ağırnaslı, N. (2017). Selcuklular Döneminde Şehzade Eğitimi. *Medeniyet ve Toplum Dergisi*, 1(1), 73–91.
- Akçamete, G. (2019). Ü. Şahbaz (Ed.). *Özel Gereksinimi Olan Bireyler, Özel Eğitim ve Kaynaştırma içinde* (s. 2-28). Anı Yayıncılık.
- Akçamete, G; Kaner, S. (1999). Cumhuriyetin 75. yılında çocuğa yönelik özel eğitim çalışmaları. Bekir Onur (Ed.), *Cumhuriyet ve Çocuk II. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi Bildirileri 4-6 Kasım 1998* (No:2, pp. 195–405). Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
- Akçamete, G; Kargın, T. "The Effectiveness of Early Intervention Programs in the Education of Children with Hearing Impairments." <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED413694.pdf> (Erişim Tarihi 19.02.2021).
- Akyüz, Y. (2020). *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000-M.S. 2012*, 33. Baskı, Pegem Akademi Yayınları.
- Apaydın, C. (2011). Taksirle Yaralama Suçu. *Ankara Barosu Dergisi*, 1.
- Ataman, A. (2005). *Özel Eğitime Giriş*, 2. Baskı, Gündüz Eğitim Yayıncılık, Ankara.
- Ay, FA. (2011). Mesleki Temel Kavramlar. In F. A. Ay (Ed.), *Sağlık Uygulamalarında Temel Kavramlar ve Beceriler* (p. 7). Nobel Tıp Kitapevleri.
- Azap, S. (2011). *Özel Eğitim Merkezlerinin Amaç, Yapı ve Süreç Açısından Veli Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yeditepe Ü. Sosyal Bilimler Ens., İstanbul.
- Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1985-1989), (1984). (R.G. Tarihi ve Sayısı:23/07/1984-18467).
- Cagle, K. M. (2010). Exploring the ancestral roots of American sign language: Lexical borrowing from Cistercian sign language and French sign language. The University of New Mexico.
- Chaves, TL; Soler, JL. (1974). Pedro Ponce De León: First Teacher of the Deaf, *Sign Language Studies*, (5):48-63.
- Çağlar, D. (1982). Cumhuriyet Devrinde 1981'e Kadar Özel Eğitim. *Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 15(1), 322–334.

- Çakıroğlu, O. (2019). V. Aksoy (Ed.). Özel Eğitimde Temel Kavramlar, Özel Eğitim, 3. Baskı içinde (s. 2-18). Pegem Akademi, Ankara.
- Daniels, M. (1997). *Benedictine Roots in the Development of Deaf Education: Listening with the Heart* (1st ed.). Praeger.
- Doğan, A. (2019). M. Kılınç ve S. Keçeci Kurt (Eds.), *Türk Eğitim Tarihi. Türkiye’de Özel Eğitim* (s.440-461). Pegem Akademi, Ankara.
- Doğanoglu, M. (2020). *Evde Kal Sürecinde Özel Geeksiniimli Çocuklar* (s.3). T.C. Çankaya Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü, Ankara.
- Dray, BJ. (2008). *History of Special Education*, Encyclopedia for Social and Cultural Foundations of Education, Editors E. Provenzo, J. P. Renaud, Sage.
- Enç, M. (1972). *Görme özürlüler: Gelişim, uyum ve eğitimleri*. Sevinç Matbaası.
- Eriksson, P. (1998). *The history of deaf people: A source book* (1st ed.). Dauf.
- Erol, F. (2010). Özel Eğitim Okullarında Özel Eğitim Hizmetleri Uygulamalarının Değerlendirilmesi (Görme, İşitme, Ortopedik ve Eğitilebilir Zihinsel Engelliler İlköğretim Okulları Örneği). (s.21-138). T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED).
- Farrell, G. (1956). *The Story of Blindness*. Harvard University Press.
- Fenge, ZZA; Subaşıoğlu, F. (2019). Dünyada ve Türkiye’de İşitme Engellilik: Zaman Çizelgesi. *DTCF Dergisi*, 59(2), 1188–1207.
- Howe, Samuel Gridley, Brown University, https://www.brown.edu/Administration/News_Bureau/Databases/Encyclopedia/search.php?serial=H0280, (Erişim Tarihi: 10.01.2021).
- İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı (1968-1972). (1967). (R.G. Tarihi ve Sayısı:21/08/1967-12679).
- İnce, F. (2016). *İstiklal Harbi’nde Türk askeri sağlık hizmetleri*. In (Yayımlanmamış Doktora Tezi). AÜ TİTE, Ankara.
- Karabörk R. (2018). *Özel Eğitim Okulu Yöneticilerinin Özel Eğitim Mevzuatına İlişkin Görüşleri*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Kargın, T. (2004). *Kaynaştırma: Tanımı, gelişimi ve ilkeleri*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 5(2), 1–13.
- Kaya, NG. (2016). *Üstün yetenekli öğrencilerin öğretmenlerine yönelik seçim teorisi temelli öğretmen eğitim programının etkililiği*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), GAÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

- Kemaloğlu, YK. (2014). Konuşamayan İşitme Engellilerin (Sağlıkların) Tarihi. KBB ve BBC Dergisi, 22(1), 14–28.
- Koca, C. (2010). Engelsiz Şehir Planlaması Bilgilendirme Raporu.
- Koestler, FA. (2004). The Unseen Minority: A Social History of Blindness in the United States. American Printing House for the Blind.
- LEMON Eğitim Rehberi (Learning Materials On Nursing). (1998). T.C. Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara, s.5.
- Melekoglu, MA; Çakiroğlu, O; Malmgren KW. (2009). Special education in Turkey. International Journal of Inclusive Education, 13(3), 287–298.
- Metin, N. (2018). N. Metin (Ed). Özel Gereksinimli Çocuklar içinde (s. 1-14). 2. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Neziroğlu, İ; Yılmaz, T. (2013). Hükümetler, Programları ve Genel Kurul Görüşmeleri (s.6426-7048).Cilt 8 (9 Kasım 1989 - 30 Ekim 1995). TBMM Basımevi.
- Öztürk, YE; Kıracı, R. (2019). Sağlık ve Hastalık (Health and Disease). M. Dalkılıç (Ed.), Scientif Developments (Issue October, pp. 381–391). Gece Akademi.
- Ricao, AG; Asensio, JGSG; León, FPP. (2006). El mito mediático : los mitos antiguos sobre la educación de los sordos, Editorial Universitaria Ramón Areces, Madrid.
- Subaşıoğlu, F; Fenge, ZZA. (2019). Dünyada ve Türkiye’de Görme Engellilik: Zaman Çizelgesi. DTCF Dergisi, 1:595–645.
- T.C. Anayasası. (1961). (RG. Tarihi ve Sayısı: 20/07/1961-10859).
- T. C. Anayasası. (1982). (R.G. Tarihi ve Sayısı: 9.11.1982/17863 Mükerrer).
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), Ankara.
- T.C. Devlet Bakanlığı. (2006). Özel Mesleki Rehabilitasyon Merkezleri Hakkında Yönetmelik, (R.G. Tarihi ve Sayısı: 2/5/2006-26156).
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2013). Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (1953). V. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (1981). X. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (1982). XI. Millî Eğitim Şûrası, Akara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (1988). XII. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (1993). XIV. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (1996). XV. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (1999). XVI. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.

- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2006a). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği , (R.G. Tarihi ve Sayısı:31/05/2006-26184).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2006b) 17. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2010). 18. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2014). 19. Millî Eğitim Şûrası, Ankara.
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2017). Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği, (R.G. Tarihi ve Sayısı: 10/11/2017 -30236).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, (R.G. Tarihi ve Sayısı: 07.07.2018/30471).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2020). Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği, (R.G. Tarihi ve Sayısı: 14/08/2020-31213).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi. (2007). Millî Eğitim Bakanlığı Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, (T.D. Cilt, Tarih ve Sayısı: 70-Şubat 2007-2593).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi. (2008). Rehberlik ve Araştırma Merkezi Açma Yönergesi, (T.D. Cilt, Tarih ve Sayısı: 71-Temmuz 2008-2610).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi. (2010). Millî Eğitim Bakanlığı Evde ve Hastanede Eğitim Hizmetleri Yönergesi, (T.D. Cilt, Tarih ve Sayısı: 73-Şubat 2010-2629).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi. (2019). Psikososyal Koruma, Önleme ve Krize Müdahale Hizmetleri Yönergesi, (T.D. Cilt, Tarih ve Sayısı: 82-Nisan 2019-2739).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi. (2019). Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi, (T.D. Cilt, Tarih ve Sayısı: 82-Aralık 2019-2747).
- T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi. (2020). Bilsem Yönergesi, (T.D. Cilt, Tarih ve Sayısı: 82-Şubat 2020-2749).
- TDK Güncel Sözlük. (2021).
- Wagg, H. J. (1932). A chronological survey of work for the blind (with an appendix on the prevention of blindness, and a bibliography) from the earliest records up to the year 1930 (1st ed.). The National Institute For The Blind By Sir I. Pitman & Sons Ltd.
- WHO. (2006). Constitution of the World Health Organization, Basic Documents, Forty-fifth Edition, Supplement, New York, s.1.
- 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu. (1973). (R.G. Tarihi ve Sayısı:14/6/1973-14574).
- 179 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname. (1983). (R.G. Tarihi ve Sayısı: 14/12/1983-18251 Mükerrer).
- 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu. (1961). (R.G. Tarihi ve Sayısı:5/1/1961-10705).

- 2916 Sayılı Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu. (1983). (R.G. Tarihi ve Sayısı: 15/10/1983-18192).
- 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun. (2005). (R.G. Tarihi ve Sayısı: 1/7/2005-25868).
- 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu. (2007). (R.G.:8/2/2007-26434).
- 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. (1997). (R.G.:6/6/1997-23011 Mük.).
- 6660 Sayılı Güzel Sanatlarda Fevkalade İstidat Gösteren Çocukların Devlet Tarafından Yetiştirilmesi Hakkında Kanun. (1956.) (R.G. Tarihi ve Sayısı: 15/2/1956-9242).